

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa I. S.A. w C.
przeciwko Bankowi (...) S.A. w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 22 lipca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 25 listopada 2019 r., sygn. akt V AGa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od strony powodowej na rzecz strony pozwanej
kwotę 12.500 (dwanaście tysięcy pięćset) zł tytułem kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do powyższych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które przedstawił w formie pytań: „a) Czy archaiczna konstrukcja dyssensu, odnoszona do okoliczności nieobjętych oświadczeniami woli i nienależących do treści stosunku gwarancji bankowej, może wyłączyć zastosowanie bezwzględnie wiążących przepisów regulujących wady oświadczenia woli w postaci błędu i błędu wywołanego podstępnie i w konsekwencji prowadzić do sanowania bezczynności w zakresie korzystania z prawnie przewidzianych środków ochrony prawa po stronie gwaranta będącego instytucją zaufania publicznego (bankiem)? b) Czy zarzut gwaranta (banku) wobec beneficjenta gwarancji bankowej o charakterze abstrakcyjnym, na pierwsze żądanie, może opierać się na takich nieznanych i nieujawnionych beneficjentowi okolicznościach dotyczących stosunku, które są efektem jednostronnie ukształtowanych wymagań przez samego gwaranta (bank), których wadliwa konstrukcja i nieujawnienie beneficjentowi doprowadziło do braku weryfikacji podstaw udzielenia gwarancji przez bank? c) Czy do minimalnych (koniecznych) elementów umowy gwarancji bankowej o charakterze abstrakcyjnym, co do których strony muszą dojść do porozumienia, aby doszło do zawarcia umowy gwarancji bankowej, należy wyraźne określenie przedmiotu stosunku podstawowego łączącego beneficjenta gwarancji bankowej i dłużnika zlecającego ową gwarancję?”

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania na problem o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygnięty w dotychczasowym orzecznictwie i wymagający pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to zarówno charakter

rozpoznawanego roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Problem sformułowany przez powoda nie ma cech określonych wyżej, gdyż – niezależnie od jego ogólnego sformułowania – nie znajduje dostatecznego powiązania z ustaleniami faktycznymi, które stanowiły podstawę rozstrzygnięcia. Na wyniku postępowania zaważyło ustalenie, że w sprawie nie doszło do zawarcia umowy gwarancji bankowej, gdyż strony nie objęły zgodnym zamiarem umowy (a ściślej wynikającej z niej wierzytelności), mającej podlegać gwarancji bankowej, z której powód wywodzi roszczenie.

W sprawie nie ustalono okoliczności świadczących o „bezczywności w zakresie korzystania z prawnie przewidzianych środków ochrony prawa po stronie gwaranta”, jak też tego, żeby zlecniodawca gwarancji zabiegał o jej udzielenie na rzecz każdej wierzytelności, jaka może powstać w jego relacji z beneficjentem gwarancji, a pozwany gotów był udzielić i udzielił gwarancji takim dowolnym wierzytelnościom. Wynika z nich natomiast, że pozwany złożył oświadczenie o udzieleniu gwarancji wierzytelności o zapłatę ceny za towar, w warunkach, gdy zlecający gwarancję takiej umowy z powodem nie zawarł i nie miał zamiaru zawrzeć, a powód przyjął gwarancję jako dotyczącą spłacenia pożyczki, której udzielił zlecającemu gwarancję.

Umowa dochodzi do skutku nie inaczej, jak przez złożenie przez jej strony zgodnych oświadczeń o tym, jaki stosunek prawny kreują. Z ustaleń dokonanych w sprawie wynika, że w relacjach między pozwanym (gwarantem) a zlecniodawcą gwarancji (W. spółką z ograniczoną odpowiedzialnością) i wreszcie powódką, jako beneficjentem gwarancji nie doszło do uzgodnienia, jakiego rodzaju wierzytelność zostanie objęta tym zabezpieczeniem, a nie było też intencją żadnej ze stron obejmowanie zabezpieczeniem z gwarancji dowolnych (wszystkich) wierzytelności, jakie mogą wynikać z umów zawieranych przez zlecniodawcę gwarancji i jej beneficjenta. Abstrakcyjny i nieakcesoryjny charakter umowy gwarancji, także płatnej na pierwsze żądanie, nie oznacza, że umowa ta może dojść do skutku, jeśli

gwarant udziela gwarancji zaspokojenia na rzecz beneficjenta innej wierzytelności niż ta, która może powstać i powstaje w relacji między zleceniodawcą gwarancji i żądającym zabezpieczenia beneficjentem. Odwoływanie się wad oświadczenia woli (błędu, podstępu), jako okoliczności, których wystąpienie może prowadzić do zniweczenia nawiązanego stosunku prawnego wymaga najpierw stwierdzenia, że doszło do złożenia oświadczeń o związaniu się przez strony tą samą umową (oświadczeń „na ten sam temat”), co Sądy *meriti* w niniejszej sprawie wykluczyły.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 2 pkt 9 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 265), orzeczono jak w postanowieniu.